

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma
Môn học: TƯƠNG ƯNG BỘ – SAMYUTTANIKĀYA

Bài học ngày 25.1.2022

NHỮNG PHÁP TAI HẠI CHO CẢ THẾ GIỚI

Kinh THẾ GIAN (Lokasuttam)

CHƯƠNG III. TƯƠNG ƯNG KOSALA, PHẨM THỨ BA (S.i, 96)

Trong bài kinh Purisa (Purisasuttam) (Chương III. Tương ưng Kosala, phẩm thứ nhất) có nội dung gần giống bài kinh này chỉ khác ở điểm là vua Pasenadi hỏi pháp nào khi sanh khởi trong nội tâm mang lại tai hại, khổ đau và bất an thì trong bài kinh này hỏi về pháp sanh khởi trong cuộc đời. Một câu hỏi về cá thể, một câu hỏi về đại thể. Dù vậy, Đức Phật trả lời giống nhau là cả hai đều là ba pháp tham, sân, và si. Ba thứ phiền não này tất nhiên là những uế nhiễm nội tại của chúng sanh nhưng cũng mang tính phổ cập cho cả thế giới. Đây là một trong những đặc điểm của Phật pháp. Có những việc tưởng chừng rất riêng lại là mẫu số chung. Và cũng có những vấn đề dường như vô cùng rộng lớn lại có thể nhận diện và tìm ra đáp số ngay bên trong nội tại của con người.

Kinh Văn

Sāvattthinidānam

Tại Sāvatti.

Ekamantaṃ nisinno kho rājā pasenadi kosalo bhagavantaṃ etadavoca:

Ngồi xuống một bên, vua Pasenadi xứ Kosala bạch Thế Tôn:

“kati nu kho, bhante, lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāyā”ti?

Bạch Thế Tôn, có bao nhiêu pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an?

“Tayo kho, mahārāja, lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya.

Này Đại vương, có ba pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an.

Katame tayo? Lobho kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Doso kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Moho kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya.

Ba pháp ấy là gì? Này Đại vương, tham là pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an. Này Đại vương, sân là pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an. Này Đại vương, si là pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an.

Ime kho, mahārāja, tayo lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāyā”ti.

Này Đại vương, đây là ba pháp ở đời khi sanh khởi lên đưa lại tai hại, đau khổ, bất an.

**“Lobho doso ca moho ca, purisaṃ pāpacetasam;
Hiṃsanti attasambhūtā, tacasāraṃva samphalan’ti**

*Tham, sân cùng với si
Ba ác tâm con người
Gây hại cho tự thân
Như trái giết tre, sậy*

Lobho doso ca moho ca = Tham, sân và si
purisaṃ pāpacetasam = Ba ác tâm con người
Hiṃsanti attasambhūtā = Gây hại cho cho bản thân
tacasāraṃva samphala’nti = Như trái giết tre, sậy

Thích nghĩa

Chữ tacasāra chỉ cho các loại cây thân rỗng ruột vì “phần cứng chính là vỏ” như lau, sậy, tre, trúc. Những loại cây này có đặc tính là khi đơm hoa kết trái thì sẽ chết. (rất ít người thấy được hoa, trái của tre, trúc, sậy)

*Tỳ kheo Giác Đăng dịch và biên soạn giáo trình
-ooOoo-*

3. Lokasuttam [Mūla]

134. Sāvattṭhinidānaṃ. Ekamantaṃ nisinno kho rājā pasenadi kosalo bhagavantaṃ etadavoca – “kati nu kho, bhante, lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāyā”’ti? “Tayo kho, mahārāja, lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Katame tayo? Lobho kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Doso kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Moho kho, mahārāja, lokassa dhammo, uppajjamāno uppajjati ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāya. Ime kho, mahārāja, tayo lokassa dhammā uppajjamānā uppajjanti ahitāya dukkhāya aphāsuvihārāyā”’ti. Idamavoca...pe... “Lobho doso ca moho ca, purisaṃ pāpacetasam; Hiṃsanti attasambhūtā, tacasāraṃva samphala”’nti.